

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priellovej a členiek JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Zdenky Kohútovej, v právnej veci žalobcu: **V., spol. s r. o., M., Česká republika, IČO: X.**, proti žalovanému v **1. rade: V. a. s. Ž.**, teraz **P. S. a. s. „v konkurze“ H., 010 08 Ž., IČO: X.**, žalovanému v **2. rade: JUDr. J. B.**, správca konkurznej podstaty úpadcu **P. S. a. s. „v konkurze“, J., 010 01 Ž.**, o určenie pravosti prihlásenej pohľadávky 320 681 465,50 Sk, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 52 Cbi/7/2005-Pú-141 zo dňa 24. októbra 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 52 Cbi/7/2005-Pú-141 zo dňa 24. októbra 2006 vo vzťahu k žalovanému v 1. rade **p o t v r d z u j e** a vo vzťahu k žalovanému v 2. rade **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici žalobu voči žalovanému 1/ a 2/ zamietol. V odôvodnení sa konštatuje, že žalobca sa žalobou zo dňa 14.1.2005 domáhal určenia, že pohľadávka vo výške 320 681 465,50 Sk titulom náhrady škody, náhrady ušlého zisku a náhrady trov je nesporná ako pohľadávka I. triedy. Svoj nárok odôvodnil s poukazom na porušenie záväzku zo zmluvy o dielo č. 14-1130/94.

Súd prejednal vec v neprítomnosti právnej zástupkyne žalobcu v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., keďže opätovne bola súdu doručená žiadosť o odročenie pojednávania z toho istého dôvodu - kolízie termínu pojednávania, ktorú súd už nemohol akceptovať.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 16.3.2004 bol na úpadcu V. a. s. Ž., teraz P. S. a.s. Ž., vyhlásený konkurz. Žalobca si prihlásil predmetnú pohľadávku, ktorá bola správcom konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní v celom rozsahu popretá. Žalobca si predmetnou žalobou uplatnil svoje právo v súlade z ustanovením § 23 Ods. 2 ZKV. Súd mal preukázané, že medzi sporovými stranami bola uzavretá zmluva o dielo číslo. 14-1130/94 zo dňa 11.1.1995, predmetom ktorej bolo zhotovenie diela „Vodní elektrárna Bělov 1 a Bělov 2“. Súčasťou zmluvy boli aj dodatky č. 1 a č. 2, ktorými sa objednávateľ zaviazal poskytnúť zhotoviteľovi diela zálohy v sume 25 000 000 Kč do 17. marca 1995, 15 000 000 Kč do 10.6.95 a 5 700 000 Kč do 10.6.1995. Uvedenú zmluvnú povinnosť si žalobca nesplnil, čím došlo k porušeniu čl. 8 písmeno c/ zmluvy a žalovanému vzniklo právo na odstúpenie od zmluvy s poukazom na § 345 OBZ. Zo strany žalovaného došlo k odstúpeniu od zmluvného záväzku dňa 18.9.1995, v zmysle predloženého zápisu. Zmluvné strany si možnosť odstúpenia od zmluvy o dielo presne určili s tým, že porušením zmluvných záväzkov z tejto zmluvy jednou zo zmluvných strán má za následok vznik práva odstúpenia od zmluvy tej strane, ktorá bola porušením záväzku dotknutá s tým, že podľa bodu 8.2 zmluvy za podstatné porušenie zmluvy, zmluvné strany označili tú skutočnosť, ak objednávateľ neposkytne zhotoviteľovi spolupôsobenie pri plnení záväzku, ku ktorému sa zaviazal v tejto zmluve a toto nesplnenie zmarí u zhotoviteľa možnosť vykonať dielo alebo podstatne sťažiť jeho realizáciu. Za takéto spolupôsobenie objednávateľ sa označuje, okrem iného, aj poskytovanie záloh v súlade so zmluvnými dohovormi. Medzi účastníkmi zmluvy prebiehali viaceré rokovania, ktorých témou bolo financovanie stavby s tým, že ak žalobca neposkytne potrebné finančné zálohy, žalovaný nebude môcť pokračovať v predmete diela a práce budú prerušené. Keďže žalobca nezložil potrebné finančné zálohy na realizáciu diela, žalovaný odstúpil od zmluvy a zmluva zanikla s poukazom na § 349 Ods. 1 OBZ. Vzhľadom na takto zistení skutkový stav, súd nemohol priznať žalobcovi nárok na náhradu škody a ušlého zisku z porušenia záväzku, ktorý zanikol, a teda určiť pravosť pohľadávky, ktorej sa domáhal žalobca predmetnou žalobou. Preto žalobu o určenie pravosti pohľadávky ako nedôvodnú zamietol.

Súd žalobu v časti, v ktorej žalobca označil ako žalovaného v prvom rade ako účastníka konania (úpadcu), zamietol z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 150 O.s.p. s tým, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a/, b/, c/, d/ O.s.p. Žalobca je toho názoru, že v konaní na súde prvého stupňa došlo k vade uvedenej v § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., nakoľko žalobcovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. V danom prípade sa jedná o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré inak žalobca mohol pred súdom uplatniť, a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený. Má na mysli predovšetkým právo na oboznámenie sa s listinnými dôkazmi, ktoré boli súdu predložené na pojednávaní dňa 24.10.2006, ktoré sa uskutočnilo v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu, ďalej právo žalobcu vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, právo byť vypočutý ako účastník konania, právo predložiť súdu ďalšie listinné dôkazy za účelom preukázania svojich tvrdení a navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov, napr. vypočutie svedkov. Tým, že súd pojednával v jeho neprítomnosti, nemohol sa vyjadriť k dokazovaniu i k právnej stránke veci, čím došlo k porušeniu jeho práv s poukazom na článok 48 ods. 2 Ústavy SR. Podľa jeho názoru, v spornom prípade boli splnené všetky podmienky pre vyhovie žiadosti právneho zástupcu žalobcu o odročenie pojednávania.

Súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď dospel k záveru, že žalovaný platne odstúpil od zmluvy, a preto mu súd nemohol priznať právo na náhradu škody a ušlého zisku, a teda určiť pravosť pohľadávky, ktorej sa domáhal v konkurznom konaní. Súd prvého stupňa sa zaoberal len dôkazmi predloženými žalovaným v 2. rade a nevzal do úvahy dôkazy, ktoré predložil žalobca v žalobe. Súd sa ďalej nevysporiadal s tvrdením žalobcu, že k odstúpeniu od zmluvy o dielo nikdy nedošlo. Žalovaný v 2. rade neuviedol, na základe akého zmluvného vzťahu podľa jeho názoru pokračoval v prácach na predmetnej stavbe a s touto otázkou sa nevysporiadal ani súd prvého stupňa. Žalobca predložil niekoľko listinných dôkazov, z ktorých je nesporné, že na stavbe sa pokračovalo aj po údajnom odstúpení od zmluvy a medzi zmluvnými stranami naďalej prebiehali vzájomné jednanie. Taktiež poukazuje na to, že k odstúpeniu od zmluvy zhotoviteľom diela malo dôjsť 18.9.1995. V tento deň sa uskutočnila kontrola realizácie diela, pri ktorej za zhotoviteľa diela boli prítomní: Ing. M. (stavbyvedúci), Ing. B. (ekonómka)

a Ing. V. (projektant), pričom zápis z tohto kontrolného dňa bol spísaný dňa 19.9.1995. Z výpisu obchodného registra je nesporné, že vedúcim organizačnej zložky bol Ing. J. Biel, ktorý bol oprávnený konať a podpisovať za túto organizačnú zložku. Je teda zrejmé, že osoby, ktoré boli prítomné na stretnutí dňa 18.9.1995, neboli oprávnené konať v mene zhotoviteľa stavby V. a. s., divízia Č., Čechy, P., a teda neboli ani oprávnení odstúpiť od zmluvy. Ing. J. Biel ako svedok vo svojej výpovedi uviedol, že si nepamätá, že by vydal písomný doklad o tom, že odstupuje od zmluvy č. 11/30/1995. Všetky tieto skutočnosti preukazujú, že tvrdenie žalovaného v 2. rade, odstúpenie od zmluvy o dielo je len účelové a nepravdivé, preto navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný v 2. rade vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobcu uviedol, že súd prvého stupňa zistil dostatočne skutkový stav a správne právne posúdil vec, keď žalobu zamietol. Navrhuje preto napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. Z obsahu spisu je zrejmé, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo podľa § 23 ods. 2 zákona číslo 328/ 91 Zb. v znení zmien (ďalej len ZKV). Konkurzní veritelia pohľadávok, ktoré zostali sporné čo do pravosti, výšky alebo poradia, môžu sa domáhať určenia svojho práva v lehote určenej súdom. Žalobu musia podať na súde, ktorý vyhlásil konkurz, proti všetkým, ktorí pohľadávku popreli, smú sa v nej dovolávať len právneho dôvodu a poradia uvedeného v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní a pohľadávku možno uplatniť, len do výšky uvedenej v prihláške alebo na prieskumnom pojednávaní.

Žalobca ako konkurzný veriteľ si v konkurznom konaní č. k. 25-24 K 130/ 2001 prihlásil pohľadávku prihláškou zo dňa 6. mája 2004 vo výške 320 681 465,50 Sk. Správca konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní prihlásenú pohľadávku poprel v celom rozsahu. Žalobca svoj uplatnený nárok odôvodňuje porušením zmluvného záväzku - zmluvy o dielo číslo 14-1130/94, ktorá bola uzavretá dňa 11.1.1995 medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade - jeho organizačnou zložkou V. a. s., divize Č., Čechy so sídlom P.. Predmetom tejto zmluvy bolo zhotovenie stavebnej časti stavby „Vodní elektrárna Bělov I a Bělov II“. Neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy sú uzavreté dodatky číslo 1 zo dňa 16.3.95, kde v bode 3.2.7. sa žalobca ako objednávateľ zaviazal poskytnúť zhotoviteľovi -žalovanému v 1. rade, prvú zálohu 25 000 000 Kč na realizáciu diela, a to v termíne 17. marca 1995 a druhú zálohu 15 000 000 Kč v termíne do 10.6.1995 a dodatkom číslo 2

zo dňa 16.3.1995 v bode 3.2.7. sa objednávateľ zaviazal v súvislosti s rozšírením predmetu plnenia poskytnúť tretiu zálohu 5 700 000 Kč v termíne 10.6.1995. Zároveň si sporové strany dohodli možnosť odstúpenia od záväzku v prípade porušenia zmluvných povinností.

Podľa Čl. 8 bodu 8.2. zmluvy, ak povinná strana neposkytne zálohu na cenu diela, môže oprávnená osoba odstúpiť od zmluvy ihneď.

Podľa § 345 ods. 2 OBZ, jedná sa o podstatné porušenie zmluvy. Žalovaný odstúpil od zmluvy z dôvodu nezabezpečenia finančného krytia zo strany žalobcu na realizáciu predmetu diela v dohodnutom finančnom objeme.

Prvostupňový súd mal za preukázané, že k účinnému odstúpeniu došlo dňa 18.9.1995 v zmysle záznamu z kontrolného dňa VE Bělov zo dňa 18.9.1995, a tým došlo k zániku zmluvy v zmysle § 349 ods. 1 OBZ, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Prvostupňový súd však absolútne nevyhodnotil dôkazy založené na číslach listín: **66; 67; 69; 71; 72; 73; 83; 84; 105** v zmysle § 132 O.s.p., podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci.

Z obsahu spisu a doložených dôkazov nie je možné jednoznačne dospieť k záveru, kedy došlo zo strany žalovaného právne relevantným spôsobom k odstúpeniu od zmluvy, resp., či došlo k zániku zmluvy o dielo v zmysle § 349 ods.1 OBZ, vzhľadom na rozdielnosť obsahu zápisov z kontrolného dňa realizácie diela datovaného z 18.9.1995 a 19.9.1995, ako aj priložených prezenčných listín zo 18.9.1995 a z 19.9.1995. Prvostupňový súd pri rozhodovaní vychádzal len zo zápisu z kontrolného dňa označeného v záhlaví „z 18.9.1995“, ale spísaného v Kvasicích dňa 19.9.1995, prílohu, ktorého tvorili zápisy zo dňa 23.8.1995 a z 18.9.1995, ktoré sa netýkali odstúpenia od záväzku, pričom prezenčná listina je priložená až z kontrolného dňa 19.9.1995, ktorý sa týkal pokračovania prác na stavbe a dokončenia diela. Čo sa týka uvedenia rozličných dátumov, žalovaný v odvolacom konaní uviedol, že ich považuje zrejme len za chybu pri písomnom vyhotovení zápisu a má zato, že k platnému odstúpeniu od zmluvy došlo dňa 18.9.1995. Z priloženej prezenčnej listiny zo dňa 18.9.1995, kedy malo dôjsť k odstúpeniu od záväzku, nie je zrejmé, či prítomné osoby boli oprávnené konať za zhotoviteľa diela, resp. odstúpiť od záväzku s poukazom na ustanovenie § 13 ods. 3 OBZ v znení platnom v čase spísania zápisu. Podľa výpisu z obchodného registra Obvodného súdu pre Prahu I, oddiel A vložka X., vyplýva, že v rozhodnom období štatutárnym orgánom - vedúcim organizačnej zložky bol Ing. J. B., ktorý bol oprávnený vykonávať právne úkony za

zhotoviteľa diela, ktorý sa zúčastnil kontrolného dňa stavby až 19.9.1995, čo vyplýva prezenčnej listiny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preto napadnutý rozsudok voči žalovanému v 2. rade zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 3 O.s.p. Súd prvého stupňa v novom konaní vo veci je povinný doplniť a vykonať dokazovanie v naznačenom smere v súlade s ustanovením § 120 ods. 1, § 123 a § 132 O.s.p., a posúdiť, či došlo k účinnému odstúpeniu od zmluvy o dielo, a tým aj k zániku záväzku s poukazom na § 349 ods.1 OBZ, a následne posúdiť opodstatnenosť uplatneného práva v zmysle § 23 ods. 2 Zákona o konkurze a vyrovnaní.

Rozsudok voči žalovanému v 1. rade ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil. Stotožnil sa zo záverom súdu prvého stupňa, že žalovaný v 1. rade – úpadca, v predmetnom spore (incidenčná žaloba) nie je pasívne legitimovaný.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

V priebehu odvolacieho konania žalobca oznámil zmenu sídla právnickej osoby, ako aj žalovaný zmenu obchodného mena. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací zbral uvedenú zmenu na vedomie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 23. júla 2008

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M. B.